Čtvrtek 11. února 2021

P9_TA(2021)0053

Humanitární a politická situace v Jemenu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. února 2021 o humanitární a politické situaci v Jemenu (2021/2539(RSP))

(2021/C 465/12)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Jemenu, zejména na usnesení ze dne 4. října 2018 ([1]), ze dne 30. listopadu 2017 ([2]), dne 25. února 2016 ([3]) a ze dne 9. července 2015 ([4]) o situaci v Jemenu a na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o útocích na nemocnice a školy jako porušování mezinárodního humanitárního práva ([5]),

— s ohledem na prohlášení mluvčího Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 8. února 2021 o posledních útocích skupiny Ansár Alláh,

— s ohledem na prohlášení mluvčího ESVČ ze dne 12. ledna 2021 k tomu, že Spojené státy označily skupinu Ansár Alláh za teroristickou organizaci,

— s ohledem na prohlášení mluvčího ESVČ ze dne 30. prosince 2020 o útoku v Adenu, ze dne 19. prosince 2020 o sestavování nové vlády, ze dne 17. října 2020 o propuštění zadržovaných osob, ze dne 28. září 2020 o výměně zajatců a ze dne 31. července 2020 o propuštění členů společenství Bahá'í,

— s ohledem na společné komuniké ohledně konfliktu v Jemenu, které dne 17. září 2020 vydalo Německo, Kuvajt, Švédsko, Spojené království, Spojené státy, Čína, Francie, Rusko a Evropská unie,

— s ohledem na prohlášení o vyhlášení příměří v Jemenu, které dne 9. dubna 2020 vydal místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

— s ohledem na prohlášení, které dne 14. února 2020 a 24. září 2020 vydal komisař EU pro řešení krizí Janez Lenarčič společně s bývalým švédským ministrem pro mezinárodní rozvojovou spolupráci Peterem Erikssonem pod názvem „Valné shromáždění OSN: EU a Švédsko spojily síly s cílem zabránit hladomoru v Jemenu“,

— s ohledem na příslušné závěry Rady a Evropské rady týkající se Jemenu, zejména na závěry Rady ze dne 25. června 2018,

— s ohledem na závěrečnou zprávu o Jemenu, kterou dne 22. ledna 2021 vydala skupina odborníků OSN,

— s ohledem na příslušná prohlášení odborníků OSN o Jemenu, zejména na prohlášení ze dne 3. prosince 2020, v němž skupina předních mezinárodních a regionálních odborníků OSN předala informace Radě bezpečnosti OSN a naléhavě ji vyzvala k ukončení beztrestnosti, rozšíření sankcí a postoupení situace v Jemenu Mezinárodnímu trestnímu soudu, na prohlášení ze dne 12. listopadu 2020, v němž odborníci OSN varovali, že je nutné umožnit zásah technického týmu, který by zabránil úniku ropy ohrožujícímu Jemen, prohlášení ze dne 15. října 2020 o Spojených arabských emirátech, v němž odborníci OSN označili nucený návrat bývalých vězňů z Guantanama do Jemenu za nezákonný a ohrožující životy, a prohlášení ze dne 23. dubna 2020, v němž odborníci OSN vyzvali k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění bahá'istů v Jemenu,

([1]) Úř. věst. C 11, 13.1.2020, s. 44.
([2]) Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 104.
([3]) Úř. věst. C 35, 31.1.2018, s. 142.
([4]) Úř. věst. C 265, 11.8.2017, s. 93.
([5]) Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 17.

— s ohledem na zprávu vysoké komisařky OSN pro lidská práva ze dne 2. září 2020 o provádění technické pomoci poskytované národní vyšetřovací komisi a týkající se vyšetření porušování a zneužívání práv, kterých se údajně dopustily všechny strany konfliktu v Jemenu (A/HRC/45/57),

— s ohledem na zprávu o dětech a ozbrojených konfliktech, kterou dne 23. prosince 2020 vydala zvláštní zástupkyně generálního tajemníka OSN pro otázky dětí a ozbrojených konfliktů,

— s ohledem na třetí zprávu skupiny předních mezinárodních a regionálních odborníků OSN na Jemen ze dne 28. září 2020 o lidskoprávní situaci v Jemenu, včetně porušování a zneužívání práv od září 2014,

— s ohledem na interaktivní dialog, který dne 29. září 2020 vedla Rada OSN pro lidská práva se skupinou předních mezinárodních a regionálních odborníků OSN na Jemen,

— s ohledem na příslušné rezoluce Rady bezpečnosti OSN, zejména na rezoluci č. 2534 ze dne 14. července 2020, jež prodloužila mandát mise OSN na podporu dohody o Hudajdá (UNMHA) do 15. července 2021, a rezoluci č. 2511 ze dne 25. února 2020, která na rok obnovila režim sankcí proti Jemenu,

— s ohledem na prohlášení o druhém výročí Stockholmské dohody, které dne 14. prosince 2020 vydal generální tajemník OSN,

— s ohledem na obecné zásady EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva ([6]),

— s ohledem na Stockholmskou dohodu ze dne 13. prosince 2018,

— s ohledem na dohodu z Rijádu ze dne 5. listopadu 2019,

— s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na dodatkové protokoly těchto úmluv,

— s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,

— s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že před deseti lety, v únoru 2011, vypukly masové protesty, později označované jako jemenská revoluce, které vedly k odchodu prezidenta Alího Abdalláha Sáliha a ukončily 33 let jeho diktatury; vzhledem k tomu, že toto povstání je odrazem hluboké touhy jemenského lidu po demokracii, svobodě, sociální spravedlnosti a lidské důstojnosti;

B. vzhledem k tomu, že od počátku ozbrojeného konfliktu v březnu 2015 přišlo nejméně 133 000 osob o život a 3,6 milionu osob bylo vnitřně vysídleno; vzhledem k tomu, že cílem Stockholmské dohody podepsané v prosinci 2018 bylo vytvořit bezpečné humanitární koridory, provést výměny zajatců a dosáhnout příměří v oblasti Rudého moře; vzhledem k tomu, že dotčené strany od té doby porušily dohodu o příměří a bylo zabito více než 5 000 civilistů; vzhledem k tomu, že většina civilistů byla zabita při leteckých útocích koalice vedené Saúdskou Arábií;

C. vzhledem k tomu, že analytici se obecně shodují na tom, že Jemen nedokázal pokračovat v inkluzivní politické cestě, a tak zůstal zablokován v rostoucím kmenovém a politickém napětí a ostré zástupné válce mezi hútijskými rebely podporovanými Íránem a Saúdskou Arábií, což vtahuje širší region přímo do složitého konfliktu; vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie chápe hútijské rebely v Jemenu jako zástupce íránských sil, zatímco Írán odsoudil ofenzívu vedenou Saúdskou Arábií a vyzval k okamžitému ukončení leteckých útoků pod vedením Saúdské Arábie;

([6]) Úř. věst. C 303, 15.12.2009, s. 12.

Čtvrtek 11. února 2021

D. vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2020 boje zesílily, zejména v oblastech Džauf, Ma'rib, Nihm, Taíz, Hudajdá, Bajdá a Abjan a v jejich okolí, a přímo je podporovaly a zaštiťovaly třetí státy, včetně koalice jemenské vlády vedené Saúdskou Arábií a Spojených arabských emirátů podporujících Jižní přechodnou radu, nicméně hnutí Húthiů podporované Íránem má stále pod kontrolou většinu severního a středního Jemenu, tedy 70 % jemenského obyvatelstva; vzhledem k tomu, že lidská práva a mezinárodní humanitární právo jsou i nadále ve velkém měřítku a závažným způsobem porušovány, aniž by pachatelé byli hnáni k odpovědnosti;

E. vzhledem k tomu, že EU je znepokojena zprávami o obnovených útocích hnutí Húthiů v provinciích Ma'rib a Al Džauf i o opakovaných pokusech o přeshraniční útoky na území Saúdské Arábie; vzhledem k tomu, že obnovené vojenské akce a ofenzívy v této chvíli vážně ohrožují činnost zvláštního vyslance OSN Martina Griffithse i celkové snahy o ukončení války v Jemenu;

F. vzhledem k tomu, že Rada pro lidská práva obnovila v září 2020 mandát skupiny předních mezinárodních a regionálních odborníků OSN na Jemen; vzhledem k tomu, že z poslední zprávy této skupiny odborníků ze září 2020 vyplývá, že všechny strany konfliktu i nadále v řadě případů porušují mezinárodní právo v oblasti lidských práv a mezinárodní humanitární právo a podnikají útoky, které by bylo možné považovat za válečné zločiny;

G. vzhledem k tomu, že k ověřeným případům porušování lidských práv patří svévolné zabíjení, násilná zmizení, svévolné zadržování, genderově motivované násilí včetně sexuálního, mučení a další formy krutého, nelidského či ponižujícího zacházení, nábor a využívání dětí v konfliktu, upírání práva na spravedlivé soudní řízení a porušování základních svobod a hospodářských, sociálních a kulturních práv; vzhledem k tomu, že skutečnost, že hnutí Húthiů používá ve velké míře nášlapné miny, představuje pro civilisty neustálé ohrožení a je jedním z faktorů vedoucích k vysídlování; vzhledem k tomu, že hnutí Húthiů, síly spřízněné s vládou, SAE a jemenské síly podporované Spojenými arabskými emiráty jsou přímo odpovědné za svévolná zadržování a násilná zmizení;

H. vzhledem k tomu, že Jemen a Spojené arabské emiráty podepsaly Římský statut Mezinárodního trestního soudu, avšak dosud jej neratifikovaly; vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie Římský statut ani nepodepsala, ani neratifikovala; vzhledem k tomu, že mnohá ustanovení Římského statutu, včetně ustanovení o válečných zločinech, odrážejí mezinárodní obyčejové právo; vzhledem k tomu, že skupina předních odborníků na Jemen (UN GEE) vyzvala Radu bezpečnosti OSN, aby situaci v Jemenu postoupila Mezinárodnímu trestnímu soudu a rozšířila seznam osob, na něž se vztahují sankce Rady bezpečnosti;

I. vzhledem k tomu, že dne 26. prosince 2020 složila přísahu nová 24členná jemenská vláda jmenovaná prezidentem Abd Rabúem Mansúrem Hádím na základě dohody z Rijádu, kterou zprostředkovala Saúdská Arábie; vzhledem k tomu, že nová jemenská vláda, založená na dohodě o rozdělení moci, zastupuje rovným dílem jak severní, tak jižní regiony země a zahrnuje také pět členů Jižní přechodné rady; vzhledem k tomu, že bohužel mezi jejími členy poprvé za více než 20 let nejsou žádné ženy; vzhledem k tomu, že mezi mezinárodně uznávanou vládou a Jižní přechodnou radou vyvstal nový spor ohledně jmenování soudců, což potvrzuje nestabilitu společné vlády; vzhledem k tomu, že byl rovněž obnoven vojenský konflikt mezi silami mezinárodně uznávané vlády (podporovanými koalicí vedenou Saúdskou Arábií) a hnutím Húthiů; vzhledem k tomu, že od počátku tohoto konfliktu byly ženy zcela vyloučeny z procesu vyjednávání, ačkoliv jsou zásadně důležité pro nalezení dlouhodobého řešení tohoto konfliktu;

J. vzhledem k tomu, že tato válka způsobila nejhorší humanitární krizi na světě, neboť téměř 80 % obyvatelstva – více než 24 milionů osob – potřebuje humanitární pomoc, včetně více než 12 milionů dětí; vzhledem k tomu, že situace na místě se neustále zhoršuje a že 50 000 obyvatel Jemenu již žije na pokraji hladomoru; vzhledem k tomu, že podle nejnovější analýzy integrované klasifikace fází zabezpečování potravin týkající se Jemenu se více než polovina obyvatelstva, tj. 16,2 milionu z 30 milionů osob, bude potýkat s krizovým nedostatkem potravin a počet lidí na pokraji hladomoru by se mohl téměř ztrojnásobit; vzhledem k tomu, že dosud bylo poskytnuto pouze 56 % z 3,38 miliard USD potřebných na humanitární pomoc v roce 2020;

K. vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 a jeho socioekonomický dopad ještě více omezuje přístup ke zdravotní péči a zvyšuje riziko podvýživy; vzhledem k tomu, že v Jemenu došlo k epidemii cholery, která byla nejrozsáhlejší v moderní historii, s více než 1,1 milionu nahlášených případů;

L. vzhledem k tomu, že probíhající konflikt významně zbrzdil pokrok Jemenu při plnění cílů udržitelného rozvoje OSN, zejména cíle č. 1 (konec chudoby) a cíle č. 2 (konec hladu); vzhledem k tomu, že tento konflikt vrátil rozvoj Jemenu o více než dvě desetiletí zpátky; vzhledem k tomu, že dokud bude konflikt přetrvávat, bude tato země v plnění cílů udržitelného rozvoje stále více zaostávat;

M. vzhledem k tomu, že na severu Jemenu již potřetí od roku 2019 probíhá palivová krize, která výrazně omezuje přístup civilních občanů k potravinám, vodě, zdravotní péči a základní dopravě; vzhledem k tomu, že tato krize způsobená lidmi je přímým důsledkem soupeření mezi hnutím Hútiů a jemenskou vládou uznávanou OSN o kontrolu nad palivy;

N. vzhledem k tomu, že 2,1 milionu dětí trpí akutní podvýživou a téměř 358 000 dětí mladších pěti let trpí vážnou podvýživou; vzhledem k tomu, že v důsledku nedostatku financí je od dubna 2020 omezena potravinová pomoc a pokud nebudou zajištěny další finanční prostředky, pak bude zasaženo dalších 1,37 milionu osob; vzhledem k tomu, že budou-li programy pomoci pozastaveny, může 530 000 dětí mladších dvou let přijít o přístup ke službám zajišťujícím výživu;

O. vzhledem k tomu, že situace žen se v důsledku konfliktu a nedávné pandemie COVID-19 zhoršila; vzhledem k tomu, že páchání genderově motivovaného a sexuálního násilí od počátku konfliktu exponenciálně vzrostlo; vzhledem k tomu, že již tak omezené možnosti řešení sexuálního a genderově motivovaného násilí v rámci systému trestního soudnictví zcela zanikly, takže se neprovádí žádná šetření v souvislosti s činy, jako jsou únosy a znásilňování žen nebo hrozby únosem či znásilněním; vzhledem k tomu, že v čele přibližně 30 % přesídlených domácností stojí ženy; vzhledem k tomu, že již nejsou dostupné léky na mnoho chronických onemocnění a že se Jemen řadí k zemím s nejvyšší mírou mateřské úmrtnosti; vzhledem k tomu, že se podvyživené, těhotné a kojící ženy mohou snáze nakazit cholerou a hrozí jim vyšší riziko krvácení, což výrazně zvyšuje riziko komplikací a úmrtí při porodu;

P. vzhledem k tomu, že skupina GEE OSN zjistila, že se ozbrojené síly bezpečnostních pásů podporované Spojenými arabskými emiráty dopouštějí vůči zadržovaným osobám v několika zajišťovacích zařízeních, k nimž patří koaliční zařízení Bureiqa a věznice Bir Ahmed, a vůči migrantům a marginalizovaným černošským africkým komunitám znásilňování a dalších forem sexuálního násilí a vůči osobám LGBTI výhrůžek a obtěžování; vzhledem k tomu, že proti hútijskému hnutí byla vznesena věrohodná obvinění, že používá znásilnění a mučení jako válečnou zbraň, zejména proti politicky angažovaným ženám a aktivistkám;

Q. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně vyzýval k celounijnímu zákazu vývozu, prodeje, modernizace a údržby jakéhokoli bezpečnostního vybavení pro členy koalice vedené Saúdskou Arábií, včetně Saúdské Arábie a SAE, kvůli závažným porušením mezinárodního humanitárního práva a právních předpisů v oblasti lidských práv, jichž se koalice dopustila v Jemenu; vzhledem k tomu, že některé členské státy zakázaly vývoz zbraní do zemí, které jsou členy koalice vedené Saúdskou Arábií, například Německo zakázalo vývoz zbraní do Saúdské Arábie a Itálie zakázala vývoz zbraní do Saúdské Arábie a SAE, a vzhledem k tomu, že další státy tento krok zvažují; vzhledem k tomu, že některé členské státy zbraně, které mohou být použity v Jemenu, do Saúdské Arábie a SAE i nadále vyvážejí, čímž porušují právně závazný společný postoj Rady 2008/944/SZBP o vývozu zbraní ([7]);

R. vzhledem k tomu, že Spojené státy zastavily prodej zbraní Saúdské Arábii a do ukončení přezkumu situace pozastavily přesun proudových letounů F-35 do SAE; vzhledem k tomu, že dne 4. února 2021 oznámil americký prezident Biden, že Spojené státy velmi brzy ukončí veškerou podporu ofenzivních operací ve válce v Jemenu a zastaví rovněž příslušný prodej zbraní, a jmenoval nového vyslance pro Jemen;

S. vzhledem k tomu, že podle závěrečné zprávy skupiny odborníků OSN na Jemen ze dne 22. ledna 2021 existuje stále více důkazů o tom, že hútijskému hnutí dodávají značné množství zbraní a dílů jednotlivci nebo subjekty z Íránu; vzhledem k tomu, že hútijské hnutí nadále útočí na civilní cíle v Saúdské Arábii raketami a bezpilotními letouny;

([7]) Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99.

Čtvrtek 11. února 2021

T. vzhledem k tomu, že předchozí vláda Spojených států označila hútijské hnutí Ansár Alláh dne 19. ledna 2021 za teroristickou organizaci; vzhledem k tomu, že navzdory obecným povolením vydaným Spojenými státy je dopad tohoto označení na schopnost dovážet potraviny, pohonné hmoty a léky do země mimořádně znepokojivý; vzhledem k tomu, že dne 5. února 2021 nová vláda USA oznámila, že organizaci Ansár Alláh odstraní ze seznamu zahraničních teroristických organizací a výslovně označených světových teroristických organizací;

U. vzhledem k tomu, že zhoršení politické a bezpečnostní situace v Jemenu vedlo k rozšíření a upevnění přítomnosti teroristických skupin v zemi, včetně Ansár aš-Šaría, známé rovněž jako al-Káida na Arabském poloostrově, a tzv. jemenské provincie Dá'iš, které i nadále kontrolují malé části území, jakož i vojenského křídla Hizballáhu, který je uveden na seznamu teroristických organizací vydaném EU;

V. vzhledem k tomu, že bezpečný a demokratický Jemen s řádně fungující vládou má zásadní význam pro mezinárodní úsilí o porážku extremismu a ukončení násilí v regionu i za jeho hranicemi a pro zajištění míru a stability v samotném Jemenu;

W. vzhledem k tomu, že ekonomika Jemenu klesla v letech 2015–2019 o 45 %; vzhledem k tomu, že jeho ekonomika, která byla slabá již před konfliktem, byla vážně zasažena a že statisíce rodin již nemají stálý zdroj příjmů; vzhledem k tomu, že Jemen dováží 90 % potravin prostřednictvím obchodního dovozu, které agentury poskytující pomoc nemohou nahradit, neboť humanitární agentury dávají potřebným lidem poukázky na potraviny nebo hotovost, aby mohli nakupovat na trzích; vzhledem k tomu, že přes město Hudajdá, jež je pod kontrolou Hútiů, a nedaleký přístav Salíf se do země dostává 70 % jemenského obchodního dovozu a pomoci, čímž je obyvatelům zajištěn přísun potravin, pohonných hmot a léků nezbytných k jejich přežití;

X. vzhledem k tomu, že je široce doloženo ekonomické šmelinářství, kdy jsou hospodářské a finanční zdroje země odkláněny jak jemenskou vládou, tak hútijským hnutím, což má ničivý dopad na jemenský lid; vzhledem k tomu, že závěrečná zpráva skupiny odborníků OSN uvádí, že hútijské hnutí přesměrovalo v roce 2019 nejméně 1,8 miliardy USD, které byly určeny vládě na vyplácení mezd a poskytování základních služeb občanům; vzhledem k tomu, že tato zpráva rovněž upozorňuje, že se vláda dopouští praní peněz a korupce, což má nepříznivý dopad na přístup Jemenců k odpovídajícím dodávkám potravin a je v rozporu s právem na potraviny – příkladem je nelegální přesměrování 423 milionů USD ze saúdskoarabských finančních prostředků původně určených na nákup rýže a dalších komodit pro jemenský lid;

Y. vzhledem k tomu, že mluvčí generálního tajemníka OSN zdůraznil, že je naléhavě nutné řešit humanitární a environmentální hrozbu, kterou představuje jeden milion barelů ropy unikající z ropného tankeru FSO Safer u přístavu Rás Ísá v Jemenu; vzhledem k tomu, že rychle se zhoršující stav tankeru představuje vážnou hrozbu rozsáhlého úniku ropy, který by měl katastrofální dopad na životní prostředí, zničil by biologickou rozmanitost a životní podmínky místních pobřežních komunit v Rudém moři; vzhledem k tomu, že navzdory bezprostřednímu riziku ekologické katastrofy byla dlouho očekávaná inspekce 44 let starého ropného tankeru odložena na březen 2021;

1. ostře odsuzuje neustávající násilí, které Jemen sužuje již od roku 2015 a které přivodilo nejhorší humanitární krizi na světě; připomíná, že konflikt v Jemenu nelze vyřešit vojenskou cestou a že krizi lze udržitelně vyřešit pouze prostřednictvím inkluzivního procesu jednání, jejž povede a za nějž se bude zasazovat Jemen a do nějž budou zapojeny všechny sekce jemenské společnosti a všechny strany konfliktu; zdůrazňuje, že v zájmu zastavení války a zmírnění současné humanitární krize by se všechny strany měly v dobré víře zapojit do jednání vedoucích k realizovatelným politickým a bezpečnostním opatřením v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015), mechanismy společného provádění mise OSN na podporu dohody o Hudajdá a globálním příměřím, jak požaduje rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2532 (2020);

2. je zděšen zničující humanitární krizí, která zemi sužuje; vyzývá všechny strany, aby plnily své povinnosti a napomáhaly tomu, aby se do příslušných oblastí rychle a bez překážek dostala humanitární pomoc a další zásobování nezbytně nutné pro obyvatelstvo a aby byl v Jemenu i za hranicemi zajištěn ničím neomezený přístup ke zdravotnickým zařízením; je mimořádně znepokojen nejnovějším hodnocením integrované klasifikace fází zabezpečování potravin, podle něhož čelí 50 000 lidí v Jemenu situaci podobné hladomoru, přičemž jejich počet se podle očekávání do června 2021 ještě ztrojnásobí, a to i v případě, že bude zachována současná úroveň pomoci;

3. vítá skutečnost, že EU poskytla Jemenu od roku 2015 příspěvek přesahující 1 miliardu EUR ve formě politické, rozvojové a humanitární pomoci; vítá její závazek, že v roce 2021 humanitární pomoc pro Jemen ztrojnásobí; je však znepokojen tím, že tento závazek nestačí k vyřešení rozsáhlých problémů, s nimiž se Jemen potýká; vyjadřuje politování nad skutečností, že mezera ve finančních prostředcích pro Jemen se v roce 2019 zvýšila na 50 %; připomíná, že rozsah a závažnost krize by měly být výchozím bodem pro jednání o rozpočtu; požaduje, aby EU v rámci plánování nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci uvolnila další zdroje určené na řešení situace v Jemenu; v obecnější rovině naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby nadále stály v čele mezinárodního úsilí o urychlené navýšení humanitární pomoci, mimo jiné splněním závazků, které přijaly na dárcovské konferenci o plánu týkajícím se humanitární pomoci Jemenu v červnu 2020;

4. zdůrazňuje skutečnost, že šíření onemocnění COVID-19 představuje další závažné problémy pro kolabující zdravotní infrastrukturu země, neboť zdravotní střediska nemají základní vybavení pro léčbu onemocnění COVID-19 a zdravotničtí pracovníci nemají žádné ochranné prostředky a většinou nedostávají žádný plat, což vede k tomu, že se nehlásí do služby; vyzývá všechny mezinárodní dárce, aby rozšířili poskytování okamžité úlevy, která by pomohla udržet místní systém zdravotní péče a omezit současné šíření smrtících nákaz v Jemenu, mj. onemocnění COVID-19, malárie, cholery a horečky dengue; požaduje, aby EU a její členské státy v rámci svého úsilí o zajištění spravedlivého a celosvětového přístupu k očkovacím látkám proti onemocnění COVID-19, zejména mezi nejzranitelnějšími skupinami, zvýšily v Jemenu dostupnost očkování prostřednictvím nástroje COVAX, a to i v táborech pro vnitřně vysídlené osoby;

5. podporuje úsilí, které vyvíjí zvláštní vyslanec generálního tajemníka OSN pro Jemen Martin Griffiths s cílem pokročit v politickém procesu a dosáhnout okamžitého celostátního příměří; požaduje, aby byl zvláštnímu vyslanci umožněn plný a neomezený přístup do všech oblastí na území Jemenu; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a všechny členské státy, aby panu Griffithsovi poskytovaly politickou podporu s cílem vyjednat inkluzivní smír; za tímto účelem vyzývá Radu pro zahraniční věci, aby přezkoumala a aktualizovala své nejnovější závěry o Jemenu ze dne 18. února 2019, aby odrážely současnou situaci v zemi; naléhavě vyzývá EU a všechny její členské státy, aby i nadále spolupracovaly se všemi stranami konfliktu a aby jako nezbytné kroky vedoucí ke zmírnění napětí a k politické dohodě prosazovaly provádění Stockholmské dohody a návrhu politického prohlášení OSN;

6. je přesvědčen, že jakékoli dlouhodobé řešení by mělo řešit hlubší příčiny nestability v zemi a splňovat legitimní požadavky a ambice jemenských obyvatel; opakuje, že podporuje veškeré mírové politické úsilí zaměřené na ochranu suverenity, nezávislosti a územní celistvosti Jemenu; odsuzuje zahraniční vměšování v Jemenu, včetně přítomnosti zahraničních jednotek a žoldnéřů na místě; požaduje okamžité stažení všech zahraničních sil s cílem usnadnit politický dialog mezi Jemenci;

7. vyzývá všechny strany konfliktu, aby plnily své závazky vyplývající z mezinárodního humanitárního práva a aby ukončily veškerá opatření, která zhoršují stávající humanitární krizi; vyzývá EU a její členské státy, aby co nejdůrazněji odsoudily hrubé porušování mezinárodního humanitárního práva, jehož se dopouštějí všechny strany konfliktu od konce roku 2014, včetně leteckých útoků koalice pod vedením Saúdské Arábie, které přivodily smrt tisícům civilních obětí, vyostřily nestabilitu země a byly zaměřeny na nevojenské cíle, jako jsou školy, vodní nádrže a svatby, a aby odsoudily hútijské útoky na saúdskoarabské cíle na jemenském území;

8. vyzývá Saúdskou Arábii, aby okamžitě ukončila blokádu lodí, které převážejí pohonné hmoty určené pro území pod kontrolou Hútiů; opakuje, že všechny strany musí bezpodmínečně přestat používat válečnou taktiku vyhladovění civilistů, neboť se jedná o porušení mezinárodního humanitárního práva v souladu s čl. 8 odst. 2 písm. b) bodem xxv) Římského statutu Mezinárodního trestního soudu; zdůrazňuje, že je důležité, aby obě strany na severu a jihu dosáhly dohody o používání pohonných hmot v zájmu zmírnění krize v hospodářství, zemědělství, vodohospodářství, zdravotnictví, energetice a dopravě, kterou ještě prohlubuje používání pohonných hmot jako zbraně hospodářské války;

9. odsuzuje nedávné útoky, jichž se dopustili příslušníci hnutí Hútiů v provinciích Ma'rib a Al Džauf, jakož i opakované pokusy o přeshraniční útoky na území Saúdské Arábie, které podkopávají celkové úsilí mezinárodního společenství o ukončení této zástupné války v Jemenu;

10. podporuje všechna opatření na budování důvěry se stranami konfliktu, zejména opatření, která mohou okamžitě zmírnit humanitární potřeby, jako je plné znovuotevření letiště v San'á, obnova vyplácení mezd, uplatňování mechanismů umožňujících nepřetržitý provoz námořních přístavů s cílem usnadnit dovoz pohonných hmot a potravin a snaha

o poskytnutí zdrojů a pomoci Centrální bance Jemenu; vyzývá Evropskou unii a všechny členské státy, aby Jemenu poskytly balíček opatření na záchranu hospodářství, včetně devizových injekcí, který by pomohl stabilizovat hospodářství a jemenský rijál a zabránil dalšímu růstu cen potravin, a dále devizové rezervy na podporu komerčního dovozu potravin a pohonných hmot a vyplácení mezd ve veřejné správě;

11. vyjadřuje politování nad tím, že v nové jemenské vládě nejsou poprvé po dvaceti letech zastoupeny ženy, a vyzývá jemenskou vládu, aby uskutečnila veškeré kroky nezbytné k zajištění rovného zastoupení, přítomnosti a účasti žen v politickém životě země;

12. zdůrazňuje, že vývozci zbraní se sídlem v EU, kteří zásobují strany konfliktu v Jemenu, nedodržují několik kritérií právně závazného společného postoje Rady 2008/944/SZBP o vývozu zbraní; v této souvislosti znovu žádá celounijní zákaz vývozu, prodeje, modernizace a údržby veškerého bezpečnostního vybavení členům koalice, včetně Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů, kvůli závažnému porušování mezinárodního humanitárního práva a právních předpisů v oblasti lidských práv, jichž se koalice dopustila v Jemenu;

13. bere na vědomí rozhodnutí některých členských států EU zakázat vývoz zbraní do Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů; zdůrazňuje, že vývoz zbraní zůstává ve vnitrostátní pravomoci členských států; vyzývá všechny členské státy EU, aby zastavily vývoz zbraní do všech států, které jsou členy koalice vedené Saúdskou Arábií; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby podal zprávu o stávající vojenské a bezpečnostní spolupráci členských států EU s členy koalice vedené Saúdskou Arábií; odsuzuje skutečnost, že různé osoby a subjekty v Íránu dodávají značné množství zbraní a komponentů hútijskému hnutí,

14. vítá skutečnost, že Spojené státy dočasně zastavily prodej zbraní Saúdské Arábii, které jsou používány v jemenském konfliktu, a prodej letounů F-35 v celkové hodnotě 23 miliard USD Spojeným arabským emirátům, a nedávné oznámení vlády USA o brzkém ukončení veškeré podpory ofenzivních operací ve válce v Jemenu, včetně dodávek přesně naváděných raketových střel a sdílení zpravodajských informací; vítá v tomto ohledu obnovený závazek USA k diplomatickému řešení konfliktu, potvrzený nedávným jmenováním zvláštního vyslance USA pro Jemen;

15. vyzývá všechny strany konfliktu v Jemenu, aby pro útoky raketami a bezpilotními letouny zavedly politiku přesného cílení, která by byla v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv a mezinárodním humanitárním právem; naléhavě vyzývá Radu, místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby znovu potvrdily postoj EU na základě mezinárodního práva a zajistily, aby členské státy zavedly záruky pro to, aby zpravodajská a komunikační infrastruktura a vojenské základny nebyly využívány k napomáhání mimosoudním popravám; opakovaně vyzývá, aby Rada přijala právně závazné rozhodnutí o používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi a dodržování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva;

16. je hluboce znepokojen pokračující přítomností zločineckých a teroristických skupin v Jemenu, včetně al-Káidy na Arabském poloostrově a ISIS/Dá'iš; žádá všechny strany konfliktu, aby proti těmto skupinám důrazně zakročily; odsuzuje všechny činy páchané jakýmikoli teroristickými organizacemi;

17. vítá skutečnost, že nová vláda USA rozhodla urychleně zrušit rozhodnutí předchozí vlády, která označila hnutí Hútiů, známé též jako Ansár Alláh, za zahraniční teroristickou organizaci a výslovně označenou světovou teroristickou organizaci;

18. vyzývá Radu, aby plně uplatňovala rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015) a identifikovala osoby, které brání dodávkám humanitární pomoci a které plánují, řídí nebo páchají činy, jimiž porušují mezinárodní předpisy v oblasti lidských práv nebo mezinárodní humanitární právo, nebo skutky, které představují porušování lidských práv v Jemenu, a aby proti nim přijala cílená opatření; připomíná, že Výbor OSN pro sankce nenavrhl žádnou osobu v koalici k uvalení sankcí, a to navzdory informacím o opakovaných případech porušování práva koalicí, které shromáždila skupina předních odborníků OSN pro Jemen, která zajišťuje informace, jež mají pomáhat plnému uplatňování rezoluce Rady bezpečnosti OSN;

19. důrazně vyzývá k ukončení všech forem sexuálního a genderově podmíněného násilí páchaného na ženách a dívkách, včetně zadržovaných žen a dívek; vyzývá v této souvislosti EU, aby zajistila zvláštní financování pro místní organizace vedené ženami a organizace hájící práva žen s cílem lépe oslovit ženy, dívky a oběti genderově podmíněného násilí, jakož i programy zaměřené na posílení odolnosti a ekonomického postavení žen;

20. opakuje, že je naprosto nezbytné chránit děti a zajistit, aby mohly plně požívat svá lidská práva; v této souvislosti vyzývá všechny strany konfliktu, aby upustily od rekrutování a využívání dětských vojáků v ozbrojeném konfliktu a aby zajistily demobilizaci a účinné odzbrojení chlapců a dívek, kteří byli naverbováni nebo jsou využíváni k nepřátelským akcím, a důrazně je žádá, aby propustily zajaté děti a spolupracovaly s OSN na zavedení účinných programů pro jejich rehabilitaci, fyzické a psychické zotavení a opětovné začlenění do společnosti;

21. vyzývá všechny strany, aby okamžitě zanechaly veškerých útoků na svobodu projevu, a to včetně zadržování, násilného mizení a zastrašování, a aby propustily všechny novináře a obránce lidských práv zadržované pouze za to, že uplatňovali svá lidská práva;

22. je hluboce znepokojen zprávami o případech odpírání svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení, včetně diskriminace, nezákonného zadržování a používání násilí, vyzývá k dodržování a ochraně práv svobody projevu a vyznání a odsuzuje diskriminaci na základě náboženské příslušnosti, zejména křesťanů, židů a dalších náboženských menšin a osob bez vyznání při rozdělování humanitární pomoci; požaduje neprodlené a bezpodmínečné propuštění stoupenců víry Bahá'í, kteří jsou v současnosti zadržováni za pokojné praktikování svého náboženství a obviněni z trestných činů, za něž jim hrozí trest smrti, a aby přestali být pronásledováni;

23. vyjadřuje politování nad poničením jemenského kulturního dědictví během leteckých útoků koalice vedených Saúdskou Arábií, mj. starého města San'á a historického města Zabíd, a nad ostřelováním Taízského národního muzea a rabováním rukopisů a památek z historické knihovny v Zábidu hútijským hnutím; zdůrazňuje, že všichni pachatelé těchto činů musí být pohnáni k odpovědnosti v souladu s Haagskou úmluvou z roku 1954 o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu; žádá pozastavení hlasovacích práv Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů v řídících orgánech UNESCO, dokud neproběhne nezávislé a nestranné vyšetřování odpovědnosti obou zemí za ničení kulturního dědictví; žádá generálního tajemníka OSN, aby předložil otázku ochrany všech kulturních památek, které ohrožuje konflikt v Jemenu, Radě bezpečnosti, která by měla přijmout v této věci rezoluci;

24. připomíná, že je třeba urychleně uskutečnit misi OSN s cílem posoudit stav a zajistit opravu ropného tankeru FSO Safer, který kotví u přístavu Hudajdá a mohl by způsobit závažnou ekologickou katastrofu a ohrozit biologickou rozmanitost a živobytí místních pobřežních komunit u Rudého moře; vyzývá EU, aby poskytla veškerou nezbytnou politickou, technickou a finanční podporu, aby mohl technický tým OSN co nejrychleji vstoupit na palubu ropného tankeru FSO Safer s cílem zabránit ropné skvrně, která by mohla být čtyřikrát větší než při bezprecedentním úniku ropy z tankeru Exxon Valdez na Aljašce v roce 1989;

25. vyzývá EU a členské státy, aby použily všechny dostupné nástroje k tomu, aby byly všechny osoby, které se dopustily závažného porušování lidských práv, pohnány k odpovědnosti; bere na vědomí, že při vyšetřování a stíhání pachatelů závažného porušování lidských práv v Jemenu je možné uplatňovat zásadu univerzální jurisdikce; vyzývá k zavedení globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, aby mohly být uvaleny cílené sankce, jako je zákaz cestování a zmrazení majetku, na představitele všech stran konfliktu, které se podílejí na závažném porušování lidských práv v Jemenu, včetně Íránu, Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy EU, aby podpořili shromažďování důkazů pro účely budoucího trestního stíhání a aby zvážili zřízení nezávislé komise, která by na tento proces dohlížela; domnívá se, že by se obětem krutých zločinů a jejich rodinám mělo dostat pomoci s přístupem ke spravedlnosti;

26. vyzývá Radu pro lidská práva, aby se nadále zabývala stavem lidských práv v Jemenu a obnovovala mandát skupiny předních odborníků OSN pro Jemen a zajistila pro ni dostatečné zdroje, aby mohla účinně vykonávat svůj mandát, včetně shromažďování, uchovávání a analýzy informací týkajících se porušování práv a zločinů;

27. znovu opakuje, že je odhodlán bojovat proti beztrestnosti válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a hrubému porušování lidských práv ve světě, včetně Jemenu; je přesvědčen, že osoby odpovědné za tyto zločiny by měly být řádně stíhány a souzeny před soudem; vyzývá EU a členské státy, aby podnikly rozhodné kroky k tomu, aby Rada bezpečnosti OSN postoupila situaci v Jemenu Mezinárodnímu trestnímu soudu a rozšířila seznam osob, na něž se vztahují sankce Rady bezpečnosti;

28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, vysoké komisařce OSN pro lidská práva, generálnímu tajemníkovi Rady pro spolupráci v Zálivu, generálnímu tajemníkovi Ligy arabských států, vládě Jemenu, vládě Království Saúdské Arábie, vládě Spojených arabských emirátů a vládě Íránské islámské republiky.